

Voorstel AB Recreatieschap Spaarnwoude

Datum vergadering

Adviescommissie 25 mei 2021

Dagelijks bestuur 10 juni 2021

Algemeen bestuur 1 juli 2021

Onderwerp

Medewerking realisatie RES

Kernboodschap

In de Regionale Energie Strategieën (RES) zijn een aantal gebieden van de recreatieschappen aangewezen als zoekgebied voor zonnepanelen en windturbines, ook wordt gekeken naar de warmte/koude van de plassen in onze gebieden. Er wordt door (lokale) energie corporaties een beroep gedaan op de recreatieschappen om invulling te geven aan de visies en de RES-en. Omdat het draagvlak van deze energievoorzieningen erg belangrijk is wordt voorgesteld om in eerste instantie samen te werken met lokale partijen dan met grote energie bedrijven. De vraag is echter of RNH, als uitvoeringsorganisatie, pro actief in beweging moeten komen om opvolging te geven aan de energie transitie. Voorgesteld wordt dat wij wachten totdat initiatiefnemers naar het recreatieschap toekomen.

Het algemeen bestuur besluit

1. In te stemmen voor de uitvoering van de energie transitie in de recreatieschappen voorlopig niet pro – actief aan de slag te gaan, maar eerst de vaststelling van de RES af te wachten en de initiatieven die gemeenten daarin zelf nemen.
2. In te stemmen in eerste instantie in gesprek gaan met lokale energiecorporaties om het draagvlak voor deze voorzieningen zo groot mogelijk te maken.
3. In te stemmen rekenschap te geven van de voorwaarden van het aanbestedingsrecht en staatsteunrecht, waaronder de overeenkomsten met energiecorporaties tot stand kunnen komen.

Bestuurlijke achtergrond

Alle visies en uitvoeringsprogramma's van de recreatieschappen hebben de energie transitie opgenomen.

Onderbouwing besluit

Ad 1

In de regionale Energie Strategie (RES) 1.0 staan de ambities voor het opwekken van duurzame energie per energieregio. De ambitie voor de regio Noord-Holland Zuid is om in 2030 2,7 TWh aan wind- en zonne-energie te realiseren. De huidige opwek van de regio is 0,7 TWh. De RES 1.0 ligt ter besluitvorming bij de gemeenteraden, provinciale staten en algemeen besturen van de waterschappen. In mei en juni besluiten de gemeenteraden en algemeen besturen van de waterschappen over de RES 1.0 en begin juli de provinciale staten. Nadat de RES 1.0 is vastgesteld worden de zoekgebieden verder uitgewerkt door gemeenten, worden de uitkomsten van de RES 1.0 verwerkt in de uitvoeringsinstrumenten en wordt een regionaal uitvoeringsprogramma opgesteld. Elke twee jaar wordt de RES door de betrokken overheden opnieuw doorlopen.

Het deelgebied Spaarnwoude (deel Velsen en Haarlem) is als zoekgebied opgenomen in de RES 1.0. Dit betekent dat er voor dit gebied kansen worden gezien voor grootschalige opwek van wind en zonne-energie. De energietransitie is opgenomen in de vastgestelde visie Spaarnwoude Park 2040 en het uitvoeringsprogramma. Inmiddels wordt één initiatief verder uitgewerkt. Het betreft een zonneweide op Schoteroog (Haarlem). Middels ateliers met betrokkenen zijn schetsontwerpen gemaakt voor een zonneweide. De ontwikkeling kwam in een stroomversnelling en voor een vlotte voortgang is samenwerking vanuit het schap gevraagd.

Om pro actief in beweging te komen moeten kosten gemaakt worden door het schap. Daarnaast praten gemeenten al vaak met deze partijen in het kader van de RES. Voorgesteld wordt dan ook om niet pro-actief aan de slag te gaan maar eerste de vaststelling van de RES af te wachten en de initiatieven die gemeenten daarin zelf nemen. De schappen volgen de ontwikkelingen met aandacht voor kansen en risico's om belangenbotsing met ontwikkelingen uit de (vastgestelde) visies/uitvoeringsprogramma's te voorkomen. Hierbij worden de richtlijnen uit de Gemeenschappelijke Regeling en de spelregels uit de visies als maatstaf genomen.

Ad 2

Er wordt door (lokale) energie corporaties een beroep gedaan op de recreatieschappen om invulling te geven aan de visies en de RES-en. Omdat het draagvlak van deze energievoorzieningen erg belangrijk is wordt voorgesteld om in eerste instantie samen te werken met lokale partijen dan met grote energie bedrijven in zee te gaan.

Ad 3

De samenwerking met energie corporaties kan tot stand komen indien rekenschap gegeven wordt van het aanbestedingsrecht en staatssteunrecht.

Aanbestedingsrecht

In het algemeen geldt dat op overheidsopdrachten en concessies het aanbestedingsrecht van toepassing is. Het Europese aanbestedingsrecht is niet van toepassing op de verkoop van de grond, het vestigen van een recht van opstal of het vestigen van een recht van erfpacht door een aanbestedende dienst ten behoeve van een lokaal energieproject als er sprake is van 'eenvoudige' of 'zuivere' verkoop, verhuur of opstalrecht vallen buiten het wettelijk kader.

Het verkopen van een kavel, het verhuren van een stuk grond of het vestigen van een recht van opstal aan een coöperatie door een aanbestedende dienst is in beginsel geen overheidsopdracht in de zin van artikel 1.1 Aanbestedingswet (AW). In het kader van een dergelijke opdracht treedt de overheidsinstantie namelijk op als verkoper, verhuurder of opstalgever van de grond en niet als inkoper. Er is pas sprake van een opdracht in de zin van het aanbestedingsrecht indien er sprake is van een overeenkomst die is gesloten onder bezwarende titel (dit houdt in dat de overheidsinstantie een 'rechtstreeks economisch belang' moet hebben. Met andere woorden: de overheidsinstantie mag geen nadere voorwaarden stellen, bijvoorbeeld het gebruiken van de grond voor een zonnepark, dan ontstaat er in dat geval (mogelijk) wel een plicht tot aanbesteden. Dit kan echter beter publiekrechtelijk vastgelegd worden in een bestemmingsplan. Indien de opdracht niet aanbesteding plichtig is staat het de overheidsinstantie vrij om een recht van opstal op de overheidsgrond te verkopen of de grond te verhuren ten behoeve van een energiecoöperatie. Dit dient wel te gebeuren met inachtneming van de staatssteunregels. Wel blijven de schappen gebonden aan het eigen aanbestedingsbeleid.

Staatssteunrecht

Staatssteun is het verschaffen van een bepaald (financieel) voordeel door de overheid aan een of meer ondernemingen (waaronder coöperaties). Het staatssteunrecht reguleert deze invloed van de overheid

op de markt teneinde ervoor te zorgen dat er geen oneerlijke concurrentie ontstaat tussen marktpartijen. Om te bepalen of sprake is van staatssteun dient te worden beoordeeld of de investering van de overheid marktconform is, waarbij wordt beoordeeld of in soortgelijke omstandigheden een particuliere investeerder eenzelfde investering zou doen. Bij grondtransacties tussen de overheid en een coöperatie speelt staatssteun met name een rol wanneer de transactie niet-marktconform is. Dit betekent dat bij grondtransacties in ieder geval een marktconforme prijs betaald dient te worden voor de grond, erfpacht of recht van opstal aangezien er anders sprake is van een voordeel in de zin van artikel 107 VWEU. Marktconformiteit kan eenvoudig bepaald worden door inschakeling van een onafhankelijk taxateur.

Risico's besluit

Indien u instemt met dit voorstel:

- Is er duidelijkheid over de rol van het recreatieschap in het kader van de energietransitie.

Indien u niet instemt met dit voorstel:

- Kunnen extra kosten gemaakt worden omdat de rol van het recreatieschap onduidelijk is.

Bijdrage aan schapsdoelen

- ☐ **Verrassender landschap** (inclusief natuur en cultuurhistorie)
- ☐ **Betere verbindingen** (inclusief ontsluiting, porten en routes)
- ☐ **Wervende activiteiten** (inclusief ontwikkelen ontvangstgebieden verblijfsplekken en branding)
- ☒ **Bredere sociale betrokkenheid** (inclusief samenwerking, welzijn en landbouw)

Financiële onderbouwing

Financiële consequenties: (N)

Investeringsvoorstel: (N)

Communicatie Binnen het schap: ☒ Opnemen in de bestuursmededeling voor raden en Staten na AB vergadering ☐ Nieuwsbrief ☒ Internet ☐ Sociale media ☐ Persbericht ☐ Krant ☐ Anders ☐ N.v.t. Buiten het schap: ☐ Publiceren op Overheid.nl
Participatie Deelnemers schap (gemeentelijke of provinciale afdelingen / bestuurlijke afstemming): Nvt Stakeholders binnen gebied: Nvt Stakeholders buiten gebied (J/ NVT): Voor afhandeling van dit voorstel is samengewerkt met de Milieufederatie Noord Holland.
Planning
Bijlagen 1. Locaties voor energie corporaties 1/11/2016
Datum vaststelling conceptvoorstel in uitvoeringsorganisatie Gebiedsteam 12 april 2021 MT 20 april 2021
Advies van adviescommissie 25 mei en besluit van dagelijks bestuur 10 juni 2021 <i>De AC adviseert het voorstel te agenderen voor het DB met de volgende wijzigingen:</i> - <i>Om de datum vaststelling RES (landelijk) op te nemen in het voorstel.</i> - <i>Om RES ambities actief te volgen t.o.v. mogelijke belangenbotsing met ontwikkelingen visie/uvp Spaarnwoude Park 2040. Bijvoorbeeld de impact van windmolens op ontvangstgebied SnowWorld.</i> Het DB besluit het voorstel te agenderen voor het AB.
Behandelaar Afdeling programmamanagement en vastgoed, Rik Rolleman, Manager

Akkoord
Akkoord programmamanager Elise Bos Eyssen In overleg met directeur RNH Jos Gilliam